

Єремєєв А.В.

Донецький юридичний інститут Міністерства внутрішніх справ України

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «КОМПАНІЯ» В МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРАХ ПРО УНИКНЕННЯ ПОДВІЙНОГО ОПОДАТКУВАННЯ

Статтю присвячено визначенню поняття «компанія» в міжнародних договорах про уникнення подвійного оподаткування, які укладені між Україною та іншими державами і на тепер є чинними, а також у Модельній податковій конвенції щодо прибутків і капіталу Організації економічного співробітництва та розвитку, Типовій конвенції ООН про уникнення подвійного оподаткування. Досліджено та проаналізовано різні визначення поняття «компанія», визначено основні їхні відмінності. Запропоновано поділ усіх визначень поняття «компанія», що містяться в міжнародних договорах про уникнення подвійного оподаткування, на три умовні групи, визначено проблемні моменти кожної із зазначених груп. Перша група передбачає, що компанією є корпоративне об'єднання або прирівняна до нього структура. Визначення, що належать до даної групи, акцентовані скоріше на внутрішній структурі суб'єкта господарювання та, як правило, розраховані на застосування з питань сплати дивідендів. Ці визначення не дозволяють надати повну характеристику правового статусу суб'єкта господарювання – юридичної особи. Друга група визначень встановлює, що компанією є юридична особа або прирівняна до неї структура. Ці визначення більш повно характеризують правовий статус суб'єктів господарювання, але породжують низку питань, які саме суб'єкти, що не є юридичними особами, за якими саме критеріями і за яких умов можуть бути віднесені до поняття «компанія». Третя група визначень поєднує елементи визначень, віднесених до перших двох груп, і передбачає, що компанія – це корпоративне об'єднання чи юридична особа або структура, прирівняна до корпоративного об'єднання чи юридичної особи. Оскільки в даному випадку поняття «корпоративне об'єднання» та «юридична особа» не ототожнюються, виникає потреба у встановленні співвідношення даних категорій, визначення їх єдності та можливості їх вірної диференціації.

Ключові слова: офшорна компанія, компанія, юридична особа, господарська діяльність, уникнення подвійного оподаткування.

Постановка проблеми. Поняття «компанія» набуло значного поширення в чинному законодавстві та сучасній правовій доктрині, зайнявши важливе місце в економіко-правовому понятійному апараті. Так, зокрема, загальноприйнятим є застосування цієї категорії до компаній офшорних, холдингових тощо. Однак, незважаючи на широке застосування, поняття «компанія» залишається недостатньо юридично визначеним та може набувати суттєво відмінних значень у світлі різних юридичних та економічних тлумачень. У зв'язку з дослідженням господарсько-правового статусу окремих типів компаній, зокрема офшорних компаній, особливий інтерес становлять визначення категорії «компанія», що містяться в чинних для України міжнародних договорах про уникнення подвійного оподаткування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування досліджувалися

такими вченими, як Ю.Г. Демянчук, Р.Г. Браславський, А.В. Гарбінська-Руденко та ін. Питання визначення поняття «компанія» в міжнародних договорах про уникнення подвійного оподаткування не зазнало належного вивчення на доктринальному рівні й потребує подальшого вивчення та аналізу.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз визначень категорії «компанія», що містяться в чинних для України міжнародних договорах про уникнення подвійного оподаткування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Подвійне оподаткування є негативним явищем, яке не лише характеризується обкладанням платника податку непомірним податковим тягарем, але й призводить до значних проблем у сфері ефективного регулювання податкових відносин у цілому [1, с. 200]. Явище подвійного оподаткування вважається негативним, оскільки призводить до посилення фіскального навантаження на суб'єктів

господарювання й у кінцевому результаті призводить до стримування їхньої ділової активності, згортання господарської діяльності з подальшими негативними наслідками для бюджету, зайнятості населення тощо [2, с. 3]. Сьогодні добробут країни, незалежно від рівня її економічного розвитку, часто залежить від кількості інвестицій, які здійснюються в її економіку, тому в запобіганні подвійному оподаткуванню доходів (прибутків) і майна зацікавлені не тільки платники податку, а й самі держави [3]. Практично єдиним ефективним правовим механізмом уникнення подвійного оподаткування є двосторонній спосіб уникнення міжнародного подвійного оподаткування, що полягає у використанні норм двосторонніх договорів про уникнення подвійного оподаткування в комплексі з нормами внутрішнього законодавства України [2, с. 5]. За відсутності міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування вирішення проблеми міжнародного подвійного оподаткування виключно на підставі норм національного законодавства є неможливим [2, с. 14]. Варто відзначити, що похідним від принципу недопущення подвійного оподаткування є положення щодо обов'язковості оподаткування, яке має своїм спрямуванням нівелювати потенційну можливість застосування платниками податків механізмів агресивного податкового планування, за допомогою застосування яких вони прагнуть вивести свої доходи з орбіти фіскального впливу інститутів публічної влади відповідних договірних держав [4, с. 55].

Відповідно до листа Державної податкової служби України від 04.02.2020 р. № 1852/7/99-00-09-02-02-07 станом на 01.01.2020 р. чинними для України є 74 міжнародні договори про уникнення подвійного оподаткування [5]. Серед понять, визначення яких надається в цих міжнародних договорах, як правило, визначається і компанія.

Більшість міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування термін «компанія» визначає як будь-яке корпоративне об'єднання або будь-яку іншу організацію, що розглядається з метою оподаткування як корпоративне об'єднання. Зокрема, таке визначення містять: Конвенція між Урядом Республіки Австрія і Урядом України про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і на майно [6], Конвенція між Урядом України і Урядом Королівства Бельгії про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і майно [7], Конвенція між

Урядом України і Урядом Республіки Болгарія про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна та попередження податкових ухилень [8], Конвенція між Урядом України і Урядом Федеративної Республіки Бразилія про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи [9] та ін. Змістовно аналогічне визначення містить Конвенція між Урядом України і Урядом Словацької Республіки про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на дохід і майно, що визначає термін «компанія» як будь-яке об'єднання або об'єднання осіб, що розглядається з метою оподаткування як корпоративне [10].

Кілька міжнародних договорів надають практично тотожні визначення, доповнюючи їх окремими додатковими ознаками або вказуючи, до яких саме суб'єктів відповідну категорію належить застосовувати. Так, відповідно до Конвенції між Урядом України і Урядом Республіки Казахстан про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи термін «компанія» означає будь-яке корпоративне об'єднання, зокрема акціонерне товариство, товариство з обмеженою відповідальністю або будь-яке інше господарське товариство, або будь-яку організацію, що розглядається для цілей оподаткування як корпоративне об'єднання [11]. Згідно з Угодою між Україною і Республікою Узбекистан про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна термін «компанія» означає будь-яке корпоративне об'єднання або будь-яку організацію, що розглядається з метою оподаткування як корпоративне об'єднання, включаючи акціонерні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю або будь-яку іншу юридичну особу чи організацію, що обкладаються податком на дохід (прибуток) [12]. Конвенція між Урядом України і Урядом Республіки Індія про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і капітал вказує, що термін «компанія» означає будь-яке корпоративне об'єднання або будь-яку організацію, що розглядається з метою оподаткування як корпоративне об'єднання, яке вважається об'єктом оподаткування згідно з чинним податковим законодавством у відповідній Договірній Державі [13]. Привертає увагу те, що в даному визначенні корпоративне об'єднання, організація розглядаються як об'єкт, а не суб'єкт оподаткування, що уявляється теоретично не обґрунтованим та практично не доцільним. Відповідно до статті 22 Податкового кодексу

України об'єктом оподаткування можуть бути майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку [14]. На доктринальному рівні зазначається, що об'єкт податку – це визначена в податковому законодавстві обставина суспільного чи господарського життя, сполучена з впливом на предмет податку, яка зумовлює чи передбачає появу у платника (суб'єкта податку) суспільного блага і виступає юридичною підставою виконання обов'язку сплати податку [15, с. 105]. При цьому поняття «суб'єкт податку» розглядається як тотожне категорії «платник податку». Таким чином, вбачається, що корпоративне об'єднання або інша організація, що розглядається як корпоративне об'єднання, з метою оподаткування може виступати платником податку, суб'єктом, але не об'єктом оподаткування.

Конвенція між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи та капітал термін «компанія» визначає як будь-яку господарську одиницю або організацію, що розглядається як корпоративне об'єднання з метою оподаткування. У випадку України цей термін означає акціонерне товариство, товариство з обмеженою відповідальністю або будь-яку іншу юридичну особу чи іншу організацію, яка належить до оподаткування прибутку [16].

Відповідно до Модельної податкової конвенції щодо прибутків і капіталу Організації економічного співробітництва та розвитку термін «компанія» означає передусім будь-яке корпоративне утворення. Крім того, цей термін охоплює будь-який інший суб'єкт оподаткування, що розглядається як корпоративне об'єднання відповідно до податкового законодавства договірної держави, в якій його створено. Однак таке визначення сформульовано зі спеціальним посиланням на статтю про дивіденди. Термін «компанія» має відношення лише до вказаної статті [17, с. 68].

Згідно із положеннями Типової конвенції ООН про уникнення подвійного оподаткування термін «компанія» означає будь-яку юридичну особу або будь-яке утворення, яке для податкових цілей вважається юридичною особою [18, с. 8].

Аналогічно і значна частина міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування визначає компанію як будь-яку юридичну особу

або будь-яке об'єднання (чи суб'єкт, утворення, організацію), що розглядається з метою оподаткування як юридична особа. Так, наприклад, згідно із Конвенцією між Кабінетом Міністрів України і Урядом Алжирської Народної Демократичної Республіки про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна та попередження податкових ухилень компанія означає будь-яку юридичну особу або будь-яке об'єднання, що розглядається з метою оподаткування як юридична особа [19]. Відповідно до Конвенції між Урядом України та Урядом Мексиканських Сполучених Штатів про уникнення подвійного оподаткування та запобігання податковим ухиленням стосовно податків на доходи та майно термін «компанія» означає будь-яку юридичну особу чи будь-який суб'єкт, що розглядається для оподаткування як юридична особа [20]. За Конвенцією між Урядом України і Урядом Королівства Таїланд про уникнення подвійного оподаткування та запобігання податковим ухиленням стосовно податків на доходи термін «компанія» означає будь-яку юридичну особу або будь-яку організацію, що розглядається з метою оподаткування як юридична особа [21].

Згідно з Конвенцією між Урядом України і Урядом Французької Республіки про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і майно термін «компанія» означає будь-яке корпоративне об'єднання (юридичну особу) або будь-яку організацію, що розглядається з метою оподаткування як корпоративне об'єднання (юридична особа) [22].

Відповідно до Рекомендацій щодо застосування положень конвенцій (угод) про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна (капіталу), що є додатком до листа Державної податкової служби України від 27.12.2012 р. № 12744/0/71-12/12-1017 термін «компанія» означає будь-яке корпоративне об'єднання або будь-яку організацію, що розглядається з метою оподаткування як корпоративне об'єднання. Включає суб'єкти оподаткування, які відповідно до податкових законодавств договірних держав, у яких вони зареєстровані, розглядаються як корпоративні об'єднання. В Україні під терміном «компанія» маються на увазі юридичні особи» [23].

Окремі міжнародні договори щодо уникнення подвійного оподаткування взагалі не містять визначення поняття «компанія»: Конвенція між Урядом СРСР та Урядом Іспанії про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна [24], Угода між Урядом України та Урядом Російської Федерації

про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна та попередження ухилень від сплати податків [25], Конвенція між Урядом України і Урядом Держави Ізраїль про уникнення подвійного оподаткування та запобігання податковим ухиленням стосовно податків на доходи та капітал [26]. Остання конвенція замість терміна «компанія» використовує термін «юридична особа» (що є більш звичним для українського законодавства), який означає компанію, будь-яке корпоративне об'єднання або будь-яку організацію, що розглядається з метою оподаткування як корпоративне об'єднання. Як бачимо, юридична особа визначається через категорію «компанія», а також через поняття «корпоративне об'єднання» та «організація, що розглядається як корпоративне об'єднання». У даному розумінні зміст терміна «юридична особа» повністю відповідає змісту терміна «компанія», що окреслений у більшості інших договорів про уникнення подвійного оподаткування.

Загалом, усі визначення, що містяться в чинних міжнародних договорах України про уникнення подвійного оподаткування, з певною умовністю можливо поділити на 3 групи:

1) компанія – це корпоративне об'єднання або прирівняна до нього структура (договори про уникнення подвійного оподаткування між Україною та Австрією, Бельгією, Болгарією та ін.);

2) компанія – це юридична особа або прирівняна до неї структура (договори про уникнення подвійного оподаткування між Україною та Алжиром, Кіпром, Катаром та ін.);

3) компанія – це корпоративне об'єднання чи юридична особа або структура, прирівняна до корпоративного об'єднання чи юридичної особи (договір про уникнення подвійного оподаткування між Україною та Францією).

Господарський та Цивільний кодекси України словосполучення «корпоративне об'єднання» не визначають. Поняття «об'єднання» в Господарському кодексі України застосовується щодо об'єднань підприємств та інших суб'єктів господарювання юридичних осіб. Категорія «корпоративне» в Господарському кодексі України, як правило, зазначається у контексті підприємств (корпоративне підприємство) та прав (корпоративні права). Згідно зі статтею 63 Господарського кодексу України залежно від способу утворення (заснування) та формування статутного капіталу в Україні діють підприємства унітарні та корпоративні [27]. Корпоративне підприємство утворюється зазвичай двома або більше засновниками за їхнім спільним рішенням (договором), діє на

основі об'єднання майна та/або підприємницької чи трудової діяльності засновників (учасників), їх спільного управління справами, на основі корпоративних прав, у тому числі через органи, що ними створюються, участі засновників (учасників) у розподілі доходів та ризиків підприємства [27]. Статтею 167 Господарського кодексу України врегульовано, що корпоративні права – це права особи, частка якої визначається в статутному капіталі (майні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) даної організації та активів у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами [27].

Виділяють такі види корпоративних об'єднань: союзи, господарські асоціації, концерни, консорціуми, картелі, корнери, конгломерати, трести, синдикати, франчайзи, холдинги [28]. Ще одним видом корпоративних об'єднань підприємств промислово-фінансові (фінансово-промислові) групи [28]. Загалом, термін «корпоративне об'єднання» породжує кілька питань. Потребує з'ясування, які саме суб'єкти можуть входити до складу такого об'єднання, чи може це бути об'єднання, наприклад, унітарних підприємств, які за визначенням не є корпоративними, а також які саме організації, що не є корпоративними об'єднаннями, можуть розглядатися як корпоративні об'єднання з метою оподаткування.

Нормативну дефініцію юридичної особи закріплено в Цивільному кодексі України, згідно із статтею 80 якого («Поняття юридичної особи») юридичною особою є організація, створена і зареєстрована у встановленому законом порядку [29]. Тобто за змістом статті 80 Цивільного кодексу України юридичною особою є організація, що характеризується низкою ознак та відповідає певним критеріям. Організація (франц. organisation) – 1) будова, структура чогось; 2) одна з функцій управління в суспільстві; 3) група осіб, що становить колектив, єдине ціле; 4) налагодження, впорядкування, приведення чогось у систему. 5) об'єднання, союз, засновані для досягнення спільної мети [30, с. 604]. Загалом, на доктринальному рівні зроблено висновок, що положення Цивільного кодексу України, згідно з якими юридична особа є організацією, потребують коригування з акцентом на те, що організація визнається юридичною особою, а не навпаки [31, с. 105]. Так, сучасна господарсько-правова доктрина розглядає юридичну особу як статус

організації, а не саму організацію [31, с. 105]. Вважається, що юридична особа – це організаційно-правова форма, що являє собою сукупність статусних прав і обов'язків, вірніше – підформа, тому що не всіх статусних прав і обов'язків, а лише тих із них, що опосередковують участь організації в майновому обороті [31, с. 105].

Поняття «утворення», що також використовується для розкриття поняття «компанія», в загальному сенсі означає: 1) дію за значенням «утворити та утворитися»; 2) те, що виникло як наслідок певних природних процесів; 3) те, що з'явилося як наслідок творчої діяльності, творчого процесу [32, с. 1518]. У контексті визначення поняття «компанія» вбачається, що категорія «утворення» в контексті визначення поняття «компанія» не має чіткого правничого складника та лише характеризує компанію як результат дії її засновників, те, що утворюється в результаті їхніх дій та не має чітко окресленого правового змісту.

Застереження, вказане в Рекомендаціях щодо застосування положень конвенцій (угод) про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна (капіталу) [23], стосовно того, що в Україні під терміном «компанія» маються на увазі юридичні особи, фактично нівелює в цьому контексті змістовне навантаження терміна «корпоративне об'єднання». Також фактично нівелюються практично всі відмінності між визначеннями терміна «компанія», що містяться в різних договорах про уникнення подвійного оподаткування.

Таке роз'яснення значною мірою спрощує розуміння терміна «компанія», але, з іншого боку, може викликати питання щодо можливості віднесення до компаній структур, які не є юридичними особами (наприклад, філій та інших відокремлених структурних підрозділів, простих товариств тощо). Так, якщо виходити із визначення компанії як юридичної особи або будь-якого об'єднання (суб'єкта, утворення, організації), що розглядається з метою оподаткування як юридична особа, то виникає питання щодо того, які саме суб'єкти – не юридичні особи можуть розглядатися з метою оподаткування як особи юридичні. Відповідно до статті 15 Податкового кодексу України [14] платниками податків визнаються відокремлені підрозділи юридичних осіб. При цьому, як відомо, такі відокремлені підрозділи не є юридичними особами за змістом чинного законодавства. Так, низку податків і зборів можуть самостійно сплачувати відокремлені підрозділи юридичних осіб. Це передусім стосується єдиного соціального внеску, рентної плати за спе-

ціальне використання води, рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів, збору за місця для паркування транспортних засобів. Відокремлені підрозділи також можуть виступати як податкові агенти щодо сплати податку на доходи фізичних осіб, військового збору, туристичного збору. З урахуванням зазначеного вбачається, що відокремлені підрозділи юридичних осіб можуть розглядатися як компанії.

При цьому слід звернути увагу, що в Рекомендаціях щодо застосування положень конвенції (угод) про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна (капіталу) текстуально відтворюється визначення компанії через категорію «корпоративне об'єднання», а не через категорію «юридична особа». Акцентуючи увагу на визначенні компанії як корпоративного об'єднання, зазначені Роз'яснення не приділяють увагу визначенню компанії як юридичної особи, що міститься в низці договорів про уникнення подвійного оподаткування. Загалом, можна стверджувати, що застереження про те, що компанією в Україні визнається саме юридична особа, спрямоване саме на ототожнення поняття «корпоративне об'єднання» з поняттям «юридична особа», але не на обмеження суб'єктів, що можуть бути віднесені до поняття «компанія» тільки юридичними особами. Також необхідно враховувати, що визначення компанії як корпоративного утворення, введене в Модельній податковій конвенції щодо прибутків і капіталу Організації економічного співробітництва та розвитку, сформульовано спеціально щодо статті цієї конвенції, яка присвячена дивідендам.

Висновки. Визначення поняття «компанія» містяться в переважаючій більшості міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування. Умовно всі ці визначення можуть бути розділені на 3 групи.

Перша група передбачає, що компанія – це корпоративне об'єднання або прирівняна до нього структура. Такі визначення, зокрема, містяться в тих міжнародних договорах про уникнення подвійного оподаткування, що ґрунтуються на Модельній податковій конвенції щодо прибутків і капіталу Організації економічного співробітництва та розвитку. Такі визначення більше акцентовані на внутрішній структурі суб'єкта господарювання та первинно були розраховані на застосування лише з питань сплати дивідендів. Дана категорія визначень не може в цілому характеризувати правовий статус суб'єкта господарювання. Друга група визначень встановлює, що ком-

панією є юридична особа або прирівняна до неї структура. Ці визначення більш повно характеризують правовий статус суб'єктів господарювання, але породжують низку питань, які саме суб'єкти, що не є юридичними особами, за якими саме критеріями і за яких умов можуть бути віднесені до поняття «компанія». Третя група визначень тяжіє до поєднання елементів визначень, віднесених до перших двох груп і передбачає, що компанія –

це корпоративне об'єднання чи юридична особа або структура, прирівняна до корпоративного об'єднання чи юридичної особи. Між тим визначення, які належать до даної групи, передбачають, що корпоративне об'єднання та юридична особа – це поняття не тотожні. Дане твердження наводить на потребу у встановленні співвідношення даних категорій, визначення їх єдності та можливості їх вірної диференціації.

Список літератури:

1. Гарбінська-Руденко А.В. Правові аспекти врегулювання подвійного оподаткування між Україною та окремими зарубіжними країнами. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 5. С. 200–203.
2. Демянчук Ю.Г. Організаційно-правові засади уникнення міжнародного подвійного оподаткування в Україні : автореф. дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2011. 18 с.
3. Демянчук Ю.Г. Методи уникнення міжнародного подвійного оподаткування. *Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право»*. 2011. № 1 (3).
4. Браславський Р.Г. Конвенції про уникнення подвійного оподаткування як джерела закріплення принципів податкового права. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 4. С. 51–55.
5. Лист Державної податкової служби України від 04.02.2020 р. № 1852/7/ 99-00-09-02-02-07 «Міжнародні договори про уникнення подвійного оподаткування, чинні у 2020 році». URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/DPA2013.html (дата звернення: 07.07.2020).
6. Конвенція між Урядом Республіки Австрія і Урядом України про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і на майно. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/040_015/print (дата звернення: 07.07.2020).
7. Конвенція між Урядом України і Урядом Королівства Бельгії про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і майно. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/056_688/print (дата звернення: 07.07.2020).
8. Конвенція між Урядом України і Урядом Республіки Болгарія про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна та попередження податкових ухилень. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/100_008/print (дата звернення: 07.07.2020).
9. Конвенція між Урядом України і Урядом Федеративної Республіки Бразилія про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/076_004/print (дата звернення: 07.07.2020).
10. Конвенція між Урядом України і між Урядом Словацької Республіки про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на дохід і майно. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/703_673/print (дата звернення: 07.07.2020).
11. Конвенція між Урядом України і Урядом Республіки Казахстан про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/398_697/print (дата звернення: 07.07.2020).
12. Угода між Україною і Республікою Узбекистан про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/860_601/print (дата звернення: 07.07.2020).
13. Конвенція між Урядом України і Урядом Республіки Індія про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і капітал. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/356_010/print (дата звернення: 07.07.2020).
14. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/print> (дата звернення: 07.07.2020).
15. Бабін І.І. Співвідношення понять «об'єкт податку» і «об'єкт податкового правовідношення». *Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство*. 2005. Випуск 282. С. 103–106.
16. Конвенція між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи та капітал. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/840_576/print (дата звернення: 07.07.2020).
17. Модельная налоговая конвенция в отношении доходов и капитала: сокращенная версия. Париж : DuLearoy LLC, 2012. 378 с.
18. Типовая конвенция Организации Объединенных Наций об избежании двойного налогообложения в отношениях между развитыми и развивающимися странами. Нью-Йорк : ООН, 2013. 562 с.

19. Конвенція між Кабінетом Міністрів України і Урядом Алжирської Народної Демократичної Республіки про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна та попередження податкових ухилень. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/012_004/print (дата звернення: 07.07.2020).
20. Конвенція між Урядом України та Урядом Мексиканських Сполучених Штатів про уникнення подвійного оподаткування та запобігання податковим ухиленням стосовно податків на доходи та майно. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/484_012/print (дата звернення: 07.07.2020).
21. Конвенція між Урядом України і Урядом Королівства Таїланд про уникнення подвійного оподаткування та запобігання податковим ухиленням стосовно податків на доходи. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/764_003/print (дата звернення: 07.07.2020).
22. Конвенція між Урядом України і Урядом Французької Республіки про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і майно. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/250_001/print (дата звернення: 07.07.2020).
23. Лист Державної податкової служби України від 27.12.2012 р. № 12744/0/71-12/12-1017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1274810-12/sp:java-#n4> (дата звернення: 07.07.2020).
24. Конвенція між Урядом СРСР та Урядом Іспанії про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/724_006/print (дата звернення: 07.07.2020).
25. Угода між Урядом України та Урядом Російської Федерації про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна та попередження ухилень від сплати податків. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/643_599/print (дата звернення: 07.07.2020).
26. Конвенція між Урядом України і Урядом Держави Ізраїль про уникнення подвійного оподаткування та запобігання податковим ухиленням стосовно податків на доходи та капітал. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/376_023/print (дата звернення: 07.07.2020).
27. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/print> (дата звернення: 07.07.2020).
28. Довгань Л.Є., Пастухова В.В., Савчук Л.М. Корпоративне управління : навчальний посібник. Київ : Видавництво «Кондор», 2007. 174 с.
29. Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/print> (дата звернення: 07.07.2020).
30. Словник іншомовних слів / за ред. О.С. Мельничук. Київ, 1975. 776 с.
31. Грудницька С.М. Проблема співвідношення понять «підприємство» і «юридична особа» в контексті правового інституціонального підходу. *Вісник господарського судочинства*. 2011. № 1.
32. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.

Yeremeyev A.V. DEFINING THE CONCEPT OF “COMPANY” IN THE INTERNATIONAL AGREEMENTS FOR THE AVOIDANCE OF DOUBLE TAXATION

The article deals with the definition of “company” in international double taxation agreements concluded between Ukraine and other countries and currently in force, in the Model Tax Convention on Income and on Capital of the Organization for Economic Cooperation and Development, as well as in the United Nations Model Double Taxation Convention. Different definitions of the concept of “company” have been researched and analyzed, their main differences have also been determined. The division of all definitions of the term “company” contained in international agreements for the avoidance of double taxation into three conditional groups has been offered, the problem points of each of the specified groups have been identified. The first group assumes that a company is a body corporate or an equivalent structure. Definitions belonging to that group are focused rather on the internal structure of the business entity and are usually intended for use in the payment of dividends. Those definitions do not provide a complete description of the legal status of a business/legal entity. The second group of definitions establishes that a company is a legal entity or an equivalent structure. Those definitions more fully characterize the legal status of business entities, but raise a number of questions about which entities that are not legal ones can be classified as “company” and by what criteria and under what conditions. The third group of definitions combines elements of the definitions assigned to the first two groups and provides that a company is a body corporate or a legal entity or some other structure equivalent to a body corporate or a legal entity. Since in this case the concepts of body corporate and legal entity are not equated, there is a need to establish the ratio of those categories, determine their unity and the possibility of their correct differentiation.

Key words: *offshore company, company, legal entity, economic activity, avoidance of double taxation.*